

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 222/2024-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Katarínou Kuricovou, advokátkou, Dolný Val 213/11, Žilina, proti postupu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 TdoV 4/2022 z 27. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. septembra 2023 v znení jej doplnenia doručeného ústavnému súdu 27. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a uznesením najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

II.

Skutkové východiská

2. Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4T/4/2019-1886 z 18. júla 2019 bol sťažovateľ uznaný vinným z prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona účinného do 30. júna 2016 na tom skutkovom základe, že ako starosta obce [REDAKOVANÉ] (ďalej len „prijímateľ“) uzatvoril s Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „poskytovateľ“) zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, na základe ktorej poskytovateľ poskytol prijímateľovi nenávratný finančný príspevok, pričom sťažovateľ následne s cieľom dosiahnuť schválenie predstieraných výdavkov, a tým neoprávnene získať finančné prostriedky predložil poskytovateľovi žiadosť o platbu deklarujúcu výdavky za vykonanie stavebných prác, ktorá bola

prijímateľovi po odpočítaní niektorých výdavkov po administratívnej kontrole vo výške uvedenej v rozsudku Špecializovaného trestného súdu aj vyplatená, pričom práce špecifikované v tomto rozsudku sa nezrealizovali a materiál identifikovaný v tomto rozsudku sa nedodal. Tým bola Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky v dôsledku preplatenia faktúr za nevykonané práce a nedodaný materiál spôsobená škoda vo výške 13 873,12 eur. Za to bol sťažovateľovi uložený peňažný trest vo výške 1 200 eur a náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 rok pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne marený.

3. Na odvolanie prokurátora bol rozsudok Špecializovaného trestného súdu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3To/9/2019 z 13. mája 2020 podľa § 321 ods. 1 písm. b), d) a e) a ods. 3 Trestného poriadku zrušený, pričom najvyšší súd podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám uznal sťažovateľa vinným z prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona účinného do 30. júna 2016. Za to bol sťažovateľovi uložený peňažný trest vo výške 10 000 eur a náhradný trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne marený.

4. Proti rozsudku najvyššieho súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

III.

Argumentácia sťažovateľa

5. Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení nezaoberal skutočnosťami, ktoré majú vplyv na právne posúdenie veci. Obvinenie sťažovateľa a obžaloba vychádzali zo znaleckého posudku a výpovedí, ktoré boli relevantnými dôkazmi vyvrátené. Znalecký posudok nebol vypracovaný v súlade so zákonom a závery v ňom obsiahnuté sú neodborné, nesprávne a nepravdivé. Uvedené okolnosti sa preukázali aj pri výsluchu znalca. Znalec vychádzal z podkladov poskytnutých vyšetrovateľom a svoje závery neoveril z viacerých zdrojov. Odsúdenie nemôže byť založené na nepravdivom znaleckom posudku.

6. Sťažovateľ v dovolaní poukázal na chyby pri posúdení žalovaného skutku, ktoré podložil výpoveďami svedkov a čestným vyhlásením. Všetky fakturované položky boli riadne realizované, čo platí aj vo vzťahu k položkám, ktoré podľa skutkovej vety nemali byť realizované (položky č. 560 a č. 564). Nie je zrejmé, na základe ktorých podkladov dospel najvyšší súd k záveru, že položky č. 560 a č. 564 boli financované Slovenským futbalovým zväzom. V tejto súvislosti došlo k nedorozumeniu, pretože dlažba síce bola realizovaná aj v roku 2015, avšak len pokiaľ ide o časť spevnených plôch, nie v celom rozsahu. Druhá časť sa realizovala v rámci príslušného projektu. Nikdy nedošlo k fakturovaniu nezrealizovaných položiek. Sťažovateľ podotýka, že v tejto súvislosti sa nedomáhal miernejšieho trestu, ale oslobodenia spod obžaloby, pričom dáva do pozornosti, že jeho dovolanie bolo napadnutým uznesením odmietnuté bez pojednávania.

7. Súčasťou objektívnej stránky trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 Trestného zákona je nielen porušenie povinností pri správe cudzieho majetku, ale aj spôsobenie škodlivého následku, teda škody na cudzom majetku. Bez toho, aby vznikla škoda, nedochádza k naplneniu skutkovej podstaty tohto trestného činu. Všeobecné súdnictvo pri otázke vzniku škody vychádzalo z vyjadrenia znalcov a výpovedí, ktoré sa preukázali ako nepravdivé. Prijímateľ neutrpel škodu na majetku na právach alebo inú ujmu, ktorá by bola

v príčinnej súvislosti s porušením zákona. Prijímateľ za poskytnuté finančné prostriedky nadobudol majetkovú hodnotu. V dôsledku uvedeného prijímateľovi, Slovenskej republike a Európskej únii nevznikla ani nehrozila škoda.

8. Vykonaním sťažovateľom uvádzaných dôkazov je možné dospieť k novým poznatkom, ktoré majú zásadný vplyv na naplnenie znakov skutkovej podstaty. V tejto súvislosti ide o nový dôkaz, ktorý odôvodňuje povolenie obnovy konania. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na zásadu prezumpcie neviny a vyhľadávaciu zásadu.

9. Súd nepostupoval v súlade s právnym poriadkom a dotváral rozhodnutie miestnej volebnej komisie napriek tomu, že mal posudzovať len zákonnosť rozhodnutia, najskôr z pohľadu procesného práva a následne z pohľadu hmotného práva. Tým došlo k porušeniu sťažovateľovho základného práva na spravodlivý súdny proces.

10. Napokon sťažovateľ poukazuje na nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 33/2012-25 z 3. októbra 2012, podľa ktorého porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, keď v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, eventuálne alebo tým skôr – pokiaľ ich účastník konania namietal, no napriek tomu ich všeobecný súd náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil bez toho, že by napríklad dodatočným spôsobom odôvodnil ich bezvýznamnosť či irelevantnosť. Pokiaľ všeobecný súd postupuje takto, dopúšťa sa okrem iného i ľubovôle zakázanej v čl. 2 ods. 2 ústavy. Sťažovateľ uzaviera, že zásada hodnotenia dôkazov neznamená svojvôľu, ale má svoje limity v princípoch formálnej logiky.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Ústavný súd podotýka, že rozsah ústavnej sťažnosti, ktorým je podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný, je v rovine referenčných ustanovení tvorený čl. 46 ods. 1 ústavy. Uvedenie čl. 144 ústavy v dôvodovej časti ústavnej sťažnosti vyhodnotil ústavný súd vo vzťahu k formulovanému petitu ústavnej sťažnosti v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou praxou len ako súčasť sťažnostnej argumentácie sťažovateľa (m. m. napr. I. ÚS 20/2020, III. ÚS 411/2022, III. ÚS 537/2022, III. ÚS 652/2022, III. ÚS 195/2023, III. ÚS 389/2023, III. ÚS 394/2023, III. ÚS 480/2023).

13. Len *obiter dictum* ústavný súd podotýka, že čl. 144 ústavy vyjadruje jednak princíp nezávislosti sudcov (čl. 144 ods. 1 ústavy) a jednak vymedzuje právny základ činnosti súdov, resp. iných orgánov verejnej moci pri uplatňovaní ich rozhodovacích právomocí (čl. 144 ods. 2 ústavy). Obsahom predmetného ustanovenia nie je úprava základných práv alebo slobôd,

a preto ho nemožno samostatne aplikovať (a teda ani namietat' jeho porušenie) v konaní o porušení základných práv a slobôd fyzických alebo právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prostredníctvom sťažnosti pred ústavným súdom (m. m. napr. II. ÚS 490/2011, IV. ÚS 295/2010).

14. Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (m. m. napr. IV. ÚS 1/2023).

15. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo na prístup k súdu. Slovenská republika, ako aj všetky jej orgány verejnej moci majú pozitívny záväzok aktívnym spôsobom zabezpečiť, aby práva a slobody garantované jej právnym poriadkom neboli oprávneným subjektom pod jej jurisdikciou len formálne garantované, ale aby tieto práva a slobody boli prakticky a efektívne dosiahnuteľné. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť (m. m. napr. I. ÚS 115/2020, II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05, IV. ÚS 22/2023).

16. O prípad porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím alebo postupom všeobecného súdu pritom môže ísť okrem iného vtedy, ak by tento súd fakticky odňal komukoľvek možnosť domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde alebo by rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia, prípadne pokiaľ by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa teda môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu aj v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (m. m. napr. I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07, IV. ÚS 22/2023, IV. ÚS 29/2023).

17. Taktiež podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa vyžaduje, aby vnútroštátne súdy dostatočne jasne uviedli dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, a to za súčasného rešpektovania práva na obhajobu (Hadjianastassiou proti Grécku zo 16. 12. 1992, sťažnosť č. 12945/87, bod 33). Rozsah povinnosti uviesť dôvody, ktorý sa odlišuje v závislosti od povahy rozhodnutia, musí byť určený v rámci okolností prípadu (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis proti Grécku z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku z 19. 2. 1998). Aj keď vnútroštátne súdy nie sú povinné dať odpoveď na všetky im predložené námietky (Van de Hurk proti Holandsku z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, bod 61), z rozhodnutia musí byť zrejmé, že sa zaoberali všetkými podstatnými otázkami prípadu (Boldea proti Rumunsku z 15. 2. 2007, sťažnosť č. 19997/02, bod 30) a že dali konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre výsledok prípadu rozhodujúce (rozsudok Veľkej komory vo veci Moreira Ferreira proti Portugalsku č. 2 z 11. 7. 2017, sťažnosť č. 19867/12, bod 84). Rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania,

iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti (už citovaný Moreira Ferreira, bod 85; tiež Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119; m. m. napr. IV. ÚS 22/2023, IV. ÚS 29/2023).

18. Ústavný súd uvádza, že prevažná časť argumentácie prezentovanej v podanej ústavnej sťažnosti spočíva v sťažovateľovej nespokojnosti s hodnotením jednotlivých dôkazov zo strany všeobecných súdov (znalecký posudok, jednotlivé sťažovateľom poukazované výpovede, čestné vyhlásenie) alebo s inými okolnosťami vo svojej podstate skutkového charakteru (fakturovanie a realizácia jednotlivých položiek). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na napadnuté uznesenie (s. 7), z ktorého v podstatnom vyplýva, že najvyšší súd je ako dovolací súd zásadne viazaný skutkovým stavom (ako je uvedený vo výrokovvej časti rozhodnutia), ku ktorému vo veci dospeli nižšie konajúce súdy. Následne z napadnutého uznesenia rezultuje, že podstatná časť dovolacej argumentácie, ktorá sa podľa zistení ústavného súdu v podstatných argumentačných posolstvách približuje sťažnostnej argumentácii, *„brojí proti ustáleným skutkovým zisteniam; ide o námietky, ktorými dovolateľ jednak predkladá dôkazy na podporu svojich zistení, vykonané dôkazy a celkovú dôkaznú situáciu hodnotí inak než vo veci konajúce súdy a vo výsledku popiera spáchanie inkriminovaného skutku tvrdiac, že všetok materiál bol dodaný a stavebné práce boli riadne vykonané v rámci schváleného projektu (položky č. 560 a 564 špecifikované v skutku), resp. keď bagatelizuje mieru svojej účasti na stíhanej trestnej činnosti a vyhlasuje, že obžaloba voči nemu bola vykonštruovaná. Ako už bolo vysvetlené, okruh týchto námietok v tomto dovolacom konaní nepožíva žiadnu relevanciu – ak by sa nimi najvyšší súd zaoberal, porušil by tým svoju viazanosť skutkom vymedzeným v napadnutom rozsudku.“*

19. V nadväznosti na uvedené ústavný súd podotýka, že citované závery najvyššieho súdu sa nejavia ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne v tom zmysle, že by popierali zmysel a význam ustanovení Trestného poriadku o dovolaní, čím by sťažovateľovi vo svojej podstate a konkrétnych dôsledkoch upierali právo na prístup k dovolaciemu súdu. Konštrukcia dovolania v trestnom procese zjavne (hoc aj nie práve systematicky) v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku spojením *„správnosť a úplnosť zisteného skutku“* stanovuje, že dovolací súd nemôže skúmať a meniť skutkový stav, čo vylučuje kontrolu zjavne mylných a arbitrárnych skutkových záverov odvolacieho súdu (m. m. napr. III. ÚS 505/2022, IV. ÚS 415/2020). Keďže najvyšší súd je skutkovým stavom pri dovolaní viazaný a nemôže ho prehodnocovať alebo meniť, právomoc ústavného súdu by v okolnostiach sťažovateľovej veci mohla byť v potenciálnej rovine založená vo vzťahu k možnosti preskúmania ústavnej udržateľnosti skutkových záverov rozsudku najvyššieho súdu (m. m. III. ÚS 505/2022; pozri tiež III. ÚS 456/2023). V danom prípade však ústavná sťažnosť nesmerovala proti rozsudku najvyššieho súdu (ktorý vydal najvyšší súd ako súd odvolací), ale proti napadnutému uzneseniu, ktoré vydal najvyšší súd konajúci ako súd dovolací. V materiálnom kontexte posolstiev týchto postulátov nebolo možné priznať ústavnú relevanciu ani sťažovateľovmu poukazu na závery ústavného súdu vyslovené v náleze sp. zn. I. ÚS 33/2012, a to ani pri maximálne možnej miere tolerancie ústavného súdu [keďže avizovaný nález bol vydaný v celkom iných súvislostiach a týkal sa podstatne odlišných súradníc (vtedajšieho, pozn.) občianskeho súdneho konania].

20. Ak sťažovateľ v ústavnej sťažnosti podotýka, že sa v dovolaní nedomáhal miernejšieho trestu, ale oslobodenia spod obžaloby, neuniklo pozornosti ústavného súdu, že z dovolania (s. 3) vyplýva

práve poukaz na neprimeranosť trestu a rovnako tak odkaz na sprísnenie trestu najvyšším súdom na odvolanie. V odpovedi na danú námietku najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol, že účinné uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku pripúšťa dve verzie námietok, pričom v nadväznosti na uvedené na s. 8 napadnutého uznesenia dodal: „*Použitím logického výkladu opakom pritom možno dospieť k záveru, že výhrada spojená s neprimeranosťou uloženého trestu, teda ak nevybočuje z rámca zákonom ustanovenej, resp. upravenej trestnej sadzby, nespadá ani pod jednu z nich.*“ Následne najvyšší súd sťažovateľovi s poukazom na konkrétne súvislosti a okolnosti danej kauzy vysvetlil príčiny, pre ktoré nevzhladol naplnenie predmetného dovolacieho dôvodu (s. 8 až 9 napadnutého uznesenia). Najvyšší súd sa teda touto sťažovateľovou námietkou na dovolanie riadne zaoberal a náležite sa s ňou vyrovnal, pričom sťažovateľovi poskytol odpoveď, ktorú ústavný súd hodnotí ako primeranú a ústavne udržateľnú.

21. Hoci sťažovateľ v dovolaní uvádzal, že sa cíti nevinný, a túto argumentáciu v podanej ústavnej sťažnosti ponúka v súvislosti s vyrovnaním sa najvyššieho súdu s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ústavný súd je názoru, že ak všeobecné súdnictvo vinu obvineného v trestnom konaní ustáli predpísaným spôsobom (ako v sťažovateľovom prípade), nemožno dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku odôvodňovať tým, že sťažovateľ (dovolaťel) sa cíti nevinný. Napokon najvyšší súd sťažovateľovi primeraným spôsobom vysvetlil ďalšie príčiny, pre ktoré nebolo možné priznať avizovanej argumentačnej línii relevanciu aj v kontexte iných sťažovateľom uplatnených dôvodov dovolania, konkrétne pokiaľ ide o dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (pozri bod 18 tohto uznesenia). Aj s týmto záverom sa ústavný súd stotožňuje, nepovažuje ho za neodôvodnený a z tohto dôvodu doň nemá dôvod zo svojej pozície vstupovať v tom zmysle, že by ho na tomto mieste považoval za potrebné kvalifikovať ako ústavne nekorektný.

22. Pokiaľ ide o ďalšie dôvodové línie uvedené v ústavnej sťažnosti, ústavný súd podotýka, že napadnuté uznesenie a ani trestné konanie, ktoré mu predchádzalo, sa netýkalo obnovy trestného konania sťažovateľa. Už na prvý pohľad a bez potreby uvádzania bližších dôvodov teda nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľovho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy tým, že najvyšší súd ako dovolací súd nepostupoval podľa ustanovení Trestného poriadku o obnove konania a nepovolil obnovu trestného konania.

23. Trestné konanie vedené v sťažovateľovej veci nesúviselo ani s bližšie nešpecifikovaným rozhodnutím konkrétne neidentifikovanej miestnej volebnej komisie. Keďže najvyšší súd napadnutým uznesením rozhodoval v procesných rámcach a súradniciach trestného konania o dovolaní sťažovateľa, ktoré podal proti rozsudku najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu, bez potreby uvádzania ďalšej argumentácie nemožno v týchto intenciách už samo sebou uvažovať o možnosti zásahu do sťažovateľom uvádzaného základného práva garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy.

24. V danej veci nebol sťažovateľovi dávaný za vinu trestný čin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 Trestného zákona, ako uvádza sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti. Priorizujúc maximálne materiálny prístup k ochrane ústavnosti, ústavný súd v súvislosti s námietkou spôsobenia škody, ktorú sťažovateľ predostiera práve v súvislosti s porušovaním povinností pri správe cudzieho majetku, hoci ju vo svetle ostatných argumentačných schém a podľa

všetkých okolností mienil uviesť v procesnej súvislosti s trestným činom, ktorý mu bol daný za vinu, upriamuje sťažovateľovu pozornosť na s. 8 napadnutého uznesenia. Odtiaľ vyplývajú podstatné odpovede, ktoré najvyšší súd na dovolanie formuloval na avizovanú sťažnostnú líniu. Z uvedených príčin nebolo možné priznať ústavno-právnu relevanciu ani tomuto dôvodu ústavnej sťažnosti.

25. Ústavný súd sumarizačne dodáva, že mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu, a ak závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, nemá dôvod zasahovať do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu (m. m. napr. II. ÚS 223/2019, III. ÚS 394/2023). Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, sama osebe nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu substituovať právny názor najvyššieho súdu svojim vlastným (m. m. napr. I. ÚS 429/2014, II. ÚS 262/2023, IV. ÚS 415/2020). Ideovým poslaním ústavného súdu je posúdenie toho, či je právny záver najvyššieho súdu o nesplnení dovolacích dôvodov v kontexte sťažovateľom ponúkanej argumentácie, ktorú súčasne (v danom prípade v podstatnej miere) prezentuje aj v ústavnej sťažnosti, primerane odôvodnený a či interpretácia právnej úpravy aplikovanej dovolacím súdom v sťažovateľovom prípade neodporuje jej podstate a zmyslu (m. m. napr. II. ÚS 262/2023, II. ÚS 337/2023, III. ÚS 394/2023). S prihliadnutím na všetky uvedené čiastkové závery ústavný súd nezistil také okolnosti, na základe ktorých by bolo možné napadnuté uznesenie z ústavno-právneho pohľadu kvalifikovať ako výkladovo-metodologicky odporujúce podstate a zmyslu dovolacím súdom aplikovanej právno-normatívnej regulácie.

26. Sťažovateľ napokon uvádza, že najvyšší súd rozhodol o jeho dovolaní „*bez pojednávania*“. Ústavný súd v odpovedi na túto námietku podotýka, že podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa o dovolaní rozhoduje na neverejnom zasadnutí a bez preskúmania veci. Formulácia „*bez preskúmania veci*“ pritom znamená, že pokiaľ je dôvod na odmietnutie dovolania, nebude sa o dovolaní rozhodovať na verejnom zasadnutí. To konkrétne v prípade odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku znamená, že dovolací súd dovolanie odmietne na neverejnom zasadnutí, ak je aj bez konania verejného zasadnutia (vopred) zrejmé, že dovolateľom uplatnená okolnosť – chyba rozhodnutia alebo konania v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá žiadnemu z dovolacích dôvodov dostupných pre dovolateľa. Z uvedeného vyplýva, že určenie termínu verejného zasadnutia podľa § 383 Trestného poriadku je podmienené predbežným zistením zákonného dôvodu dovolania zodpovedajúceho písomnému dovolaniu. V prípade, ak následne dovolací súd (až) na verejnom zasadnutí zistí, že dôvody dovolania nie sú preukázané, resp. (až) na verejnom zasadnutí zistí, že sú splnené dôvody na odmietnutie dovolania podľa § 382 Trestného poriadku, dovolanie zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku (bližšie pozri Duľa, L. Komentár § 382, § 383 a § 392 Trestného poriadku. In Čentíš, J., Kurilovská, L., Šimovček, I., Burda, E. a kol. Trestný poriadok II. § 196 – 569. Bratislava, C. H. Beck, 2021; m. m. II. ÚS 539/2021).

27. Najvyšší súd teda ako dovolací súd tým, že napadnutým uznesením rozhodol o odmietnutí sťažovateľovho dovolania ako nedôvodného na neverejnom zasadnutí, postupoval plne v zmysle zákonodarcových ideí normatívne objektivizovaných do konštrukčných schém § 382 písm. c), § 383 a § 392 ods. 1 Trestného poriadku. Rozhodovanie najvyššieho súdu napadnutým uznesením

preto nie je možné hodnotiť ako rozporné so znením, zmyslom alebo s účelom relevantných ustanovení Trestného poriadku, v dôsledku čoho by sa dostávalo do roviny ústavnej nekonformnosti. Najvyšší súd ani zjavne neporušil alebo neprípustne neobišiel (*in fraudem legis*) žiadne iné ustanovenie Trestného poriadku (m. m. II. ÚS 539/2021). Vychádzajúc z týchto línií, ústavný súd napokon nemohol priznať procesný úspech ani tejto čiastke sťažostnej argumentácie.

28. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom a rozhodnutím štátneho orgánu (orgánu verejnej moci), v danom prípade najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (m. m. napr. I. ÚS 286/2023, III. ÚS 480/2023). Ústavný súd je toho názoru, že so zreteľom na závery uvedené v tomto uznesení chýba príčinná súvislosť medzi napadnutým uznesením a jednotlivými námietkami, ktoré sťažovateľ uplatnil v rámci argumentačných línií formulovaných v ústavnej sťažnosti.

29. So zreteľom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k zisteniu, že napadnuté uznesenie nesignalizuje možnosť porušenia základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, z čoho rezultuje, že dôvodnosť ústavnej sťažnosti nie je potrebné preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie. Podanú ústavnú sťažnosť preto ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

30. S prihliadnutím na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie stratilo opodstatnenie. Z tohto dôvodu sa ním ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. apríla 2024

Robert Šorl
predseda senátu